

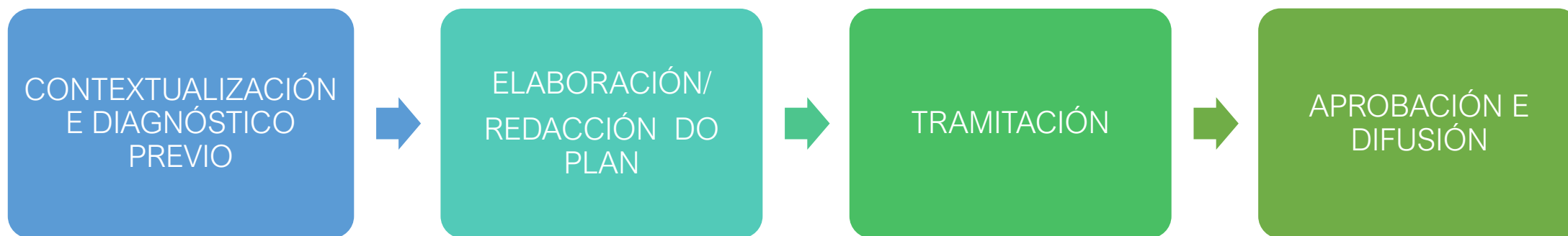
I PLAN MUNICIPAL DE SAÚDE MENTAL DO CONCELLO DA CORUÑA 2024-2028

Concello da Coruña

PROCESO DE ELABORACIÓN DO PLAN

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (I)

MARCO CONTEXTUAL

- Análise do marco competencial do Concello en materia sociosanitaria.
- Aproximación ás iniciativas e estratexias de prevención, promoción e mellora da atención en saúde mental nos seguintes contextos: 1) Ámbito europeo; 2) Ámbito estatal; 3) Ámbito autonómico e 4) Ámbito local.
- Aliñamento do I Plan Municipal de Saúde Mental cos principios e principais liñas de acción establecidas pola OMS, pola Unión Europea e plasmadas no Plan de Saúde Mental de Galicia 2020-2024 e na Estratexia de Saúde Mental do Sistema Nacional de Saúde 2022-2026.

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES SECUNDARIAS

- Aproximación socioestatística ao estado da saúde mental da poboación no contexto territorial (área sanitaria da Coruña e Cee), en Galicia e no conxunto do Estado.

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS

- Entrevistas a persoas expertas e profesionais do ámbito da saúde mental.
- Grupos de discusión en primeira persoa (persoas con problemas de saúde mental).
- Elaboración dun MAPA DE RECURSOS existentes na cidade relacionados cos cuidados comunitarios e de apoio para a vida, con incidencia directa ou indirecta da súa actividade na saúde mental da poboación da Coruña.

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (II)

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (I)

1. APROXIMACIÓN DIAGNÓSTICA EN CLAVE CUALITATIVA: A SITUACIÓN DA SAÚDE MENTAL NO CONCELLO DA CORUÑA DESDE A PERSPECTIVA DAS PERSOAS EXPERTAS E PROFESIONAIS (I)

OBXECTIVOS

- ✓ Dispoñer dunha visión de conxunto da situación actual da saúde mental no municipio da Coruña.
- ✓ Coñecer os problemas máis frecuentes e a actual demanda asistencial, así como os posibles factores sociais de risco.
- ✓ Obter unha valoración sobre os recursos actualmente dispoñibles.
- ✓ Recadar propostas de actuación para a intervención no contexto local e, en particular, sobre o papel que a Administración municipal pode desempeñar na abordaxe das distintas problemáticas identificadas.

11 ENTREVISTAS EN PROFUNDIDADE

- María Tajés Alonso. Xefa de **Servizo de Saúde Mental**. Subdirección Xeral de Atención Primaria. Sergas.
- Carlos Vázquez Ventoso. Xefe do **Servizo de Psiquiatría do CHUAC**. Área sanitaria da Coruña e Cee.
- Jose Luis Rodríguez-Villamil Fernández. **Médico xeriatra e catedrático da Facultade de Ciencias da Saúde da UDC**.
- Luis Ferrer i Balsebre. **Psiquiatra e Psicoterapeuta**. Ex-xefe dos Servizos de Psiquiatría do CHUAC e do CHUS.
- Rosa Rodríguez Álvarez. **Médica de Familia**. Centro de Saúde de Adormideras.

- María Teresa Lage López, Coordinadora de Psicoloxía Clínica e Marta Bobadilla Pérez, Coordinadora de Traballo Social. **ACLAD, Asociación cidadana de lucha contra a droga**.
- Gerardo Rodríguez Velo, Vicepresidente e Tania Álvarez Núñez, Educadora social. **Agalure**. (Asociación especializada na atención, rehabilitación e inclusión social de persoas afectadas por ludopatía e outras adiccións comportamentais).
- Fátima Pérez Pérez. Directora da **Asociación de bulimia e anorexia da Coruña (ABAC)**.

- María Xosé Bravo San José. **Orientadora do IES de Zalaeta** (xubilada na actualidade).
- Nereida Canosa Domínguez. **Profesora de Terapia Ocupacional na Facultade de Ciencias da Saúde da UDC**. (Actualmente concelleira delegada con competencias en Innovación Tecnolóxica, Cidade das TIC e AESIA, Mobilidade e Infraestruturas).

- Beatriz Leal Freire. Directora da **Unidade Técnica**. Equipo de Inclusión. Concello da Coruña.

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (III)

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (II)

2. APROXIMACIÓN DIAGNÓSTICA EN CLAVE CUALITATIVA: A SITUACIÓN DA SAÚDE MENTAL DESDE A DESDE A PERSPECTIVA CIDADÁ. GRUPOS EN PRIMEIRA PERSOAA (I)

Dous grupos de discusión integrados por persoas con problemas de saúde mental no momento actual ou recentemente superados (ao longo do último ano).

GRUPO 1	Persoas de 20 a 39 anos
GRUPO 2	Persoas de 40 e máis anos

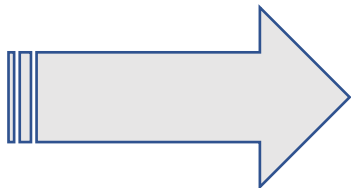

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (IV)

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (III)

2. APROXIMACIÓN DIAGNÓSTICA EN CLAVE CUALITATIVA: A SITUACIÓN DA SAÚDE MENTAL DESDE A PERSPECTIVA CIDADÁ. GRUPOS EN PRIMEIRA PERSOA (II)

PERFÍS DIVERSOS:

Variedade de problemas ou trastornos mentais de distinto tipo, así como de maior e menor gravidade.

Conformación equilibrada dos grupos desde o punto de vista de:

- ✓ O xénero.
- ✓ A idade (no intervalo considerado).
- ✓ O tipo problema de saúde mental: patoloxía concreta, carácter crónico ou persistente etc.

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (V)

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (IV)

3. ELABORACIÓN DO MAPA DE RECURSOS DE ATENCIÓN Á SAÚDE MENTAL NO CONCELLO DA CORUÑA (I)

Deseño dun formulario-soporte específico remitido a:

- entidades sociosanitarias.
- administracións públicas (entre elas a sanitaria).
- organismos públicos.
- organizacións sociais de ámbito comunitario existentes na cidade.

Concello da Coruña | Ayuntamiento de A Coruña | I Plan Municipal de Saúde Mental do Concello da Coruña

MARQUE CUN "X" NA CELA CORRESPONDENTE E COMPLETE A INFORMACIÓN SOLICITADA

Recursos económicos	Xunta de Galicia				
	Deputación da Coruña				
	Concello da Coruña				
	Subvencións con cargo ao 0,7% IRPF e Sociedades				
	Pago por servizos (persoas usuarias, familiares...)				
	Cotas persoas sociais				
	Doazóns ou patrocinios privados				
<i>(Indicar os que sexan de outras fontes)</i>					
Recursos humanos	Traballadoras/es sociais				
	Educadores/es sociais				
	Técnicos/as Superiores en Integración Social				
	Técnica en atención a persoas en situación de dependencia				
	Psiquiatras				
	Psicólogos/as				
	Fisioterapeutas - Osteópatas				
	Enfermeiras/os				
	Animadoras/es socioculturais				
	Graduados/as Sociais - Relacións Laborais				
	Terapeutas ocupacionais				
	Asistentes persoais - Servizo de Asistencia Persoal (non SAD)				
	Coidadoras/es				
	Avogados/as				
	Pedagogs/as - Formadoras/es				
Administrativas/os					
Servizos de limpeza, cocina...					
Conservaría					
Voluntariado					
<i>(Indicar os que sexan de outras fontes)</i>					
Recursos físicos	Nº	Tipo de instalación <i>(Indicar se é unha oficina, local de atención, centro asistencial...)</i>	Réxime de titularidade <i>(Indicar se é un propietario, alugueiro, cesión de uso...)</i>	Avante cedente <i>(En caso de cesión de uso, indicar cal é a institución que o cede...)</i>	
	Instalacións				
	1				
	2				
	3				
	4				
5					
<i>(Detallar as instalacións coas súas características principais)</i>					

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (VI)

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (V)

3. ELABORACIÓN DO MAPA DE RECURSOS DE ATENCIÓN Á SAÚDE MENTAL NO CONCELLO DA CORUÑA (I)

DATOS DE COBERTURA DO FORMULARIO	Nº
Nº total de formularios remitidos	111
Nº de entidades que non responderon ao formulario	21
Nº de entidades nas que non procedía a súa cobertura	19
Nº de entidades que traballan no ámbito da saúde mental pero que declinan a invitación a participar no Mapa de recursos	1
Nº total de formularios efectivos recibidos	70

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (VII)

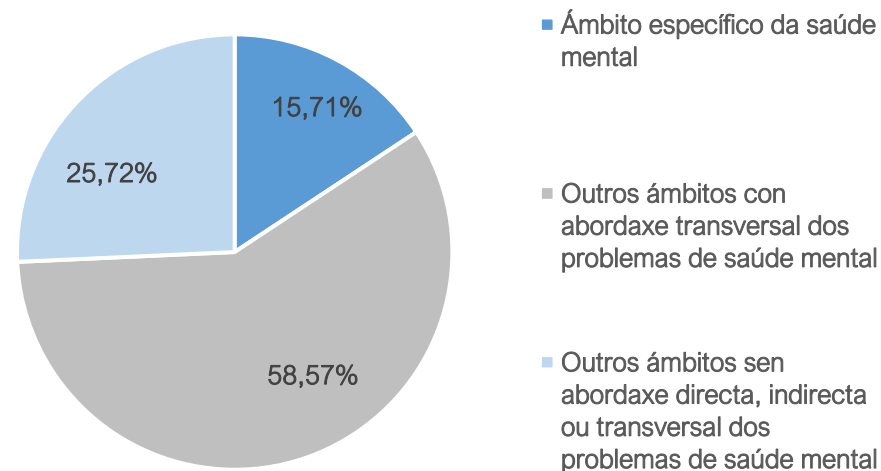
ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (VI)

3 MAPA DE RECURSOS DE ATENCIÓN Á SAÚDE MENTAL NO CONCELLO DA CORUÑA: RESULTADOS PRINCIPAIS (I)

- ✓ Un 15,71 % das entidades participantes na elaboración centra a súa actividade **especificamente** no eido da saúde mental.
- ✓ A porcentaxe maioritaria corresponde ás entidades que abordan a saúde mental, **directa** ou **indirectamente**, de xeito transversal a outros campos de actuación, o 58,57 %.

G.1 ENTIDADES PARTICIPANTES NA ELABORACIÓN DO MAPA DE RECURSOS SEGUNDO O SEU ÁMBITO FUNCIONAL DE ACTUACIÓN. DISTRIBUCIÓN PORCENTUAL (N=70)

Ámbito funcional de actuación

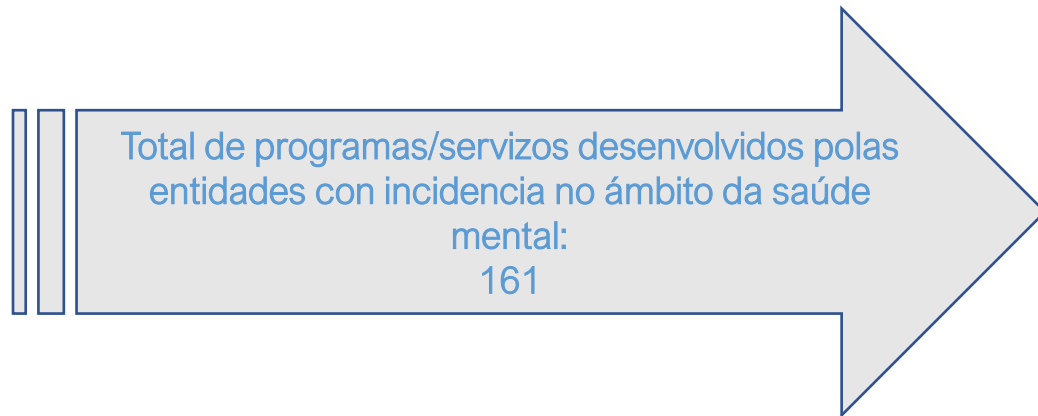

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (VIII)

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (VII)

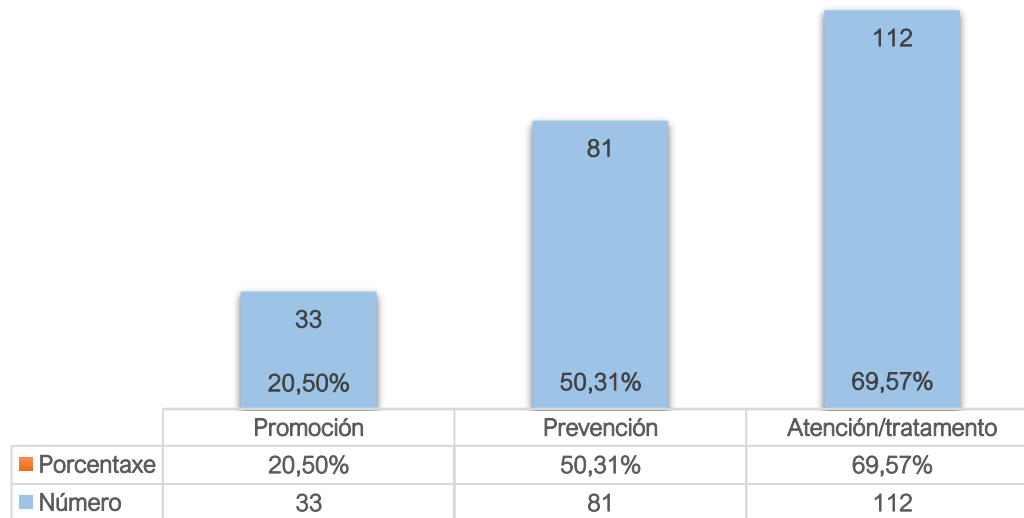
3. MAPA DE RECURSOS DE ATENCIÓN Á SAÚDE MENTAL NO CONCELLO DA CORUÑA: RESULTADOS PRINCIPAIS (III)

G.3 NÚMERO DE PROGRAMAS/SERVIZOS DESENVOLVIDOS POLAS ENTIDADES DO MAPA DE RECURSOS SEGUNDO O TIPO DE INTERVENCIÓN EN SAÚDE MENTAL (N=161)

- ✓ A meirande parte dos programas ou servizos referidos implican **atenção e tratamento**, en concreto o **69,57 %** (112).

Tipo de intervención en saúde mental

CONTEXTUALIZACIÓN E ANÁLISE DIAGNÓSTICA (IX)

ANÁLISE DE DATOS A PARTIR DE FONTES PRIMARIAS (VIII)

3. MAPA DE RECURSOS DE ATENCIÓN Á SAÚDE MENTAL NO CONCELLO DA CORUÑA: RESULTADOS PRINCIPAIS (IV)

C.2 RECURSOS HUMANOS DAS ENTIDADES QUE INTEGRAN O MAPA DE RECURSOS SEGUNDO TIPOLOXÍA DE PERSOAL

- ✓ As entidades que traballan no eido da saúde mental (directa ou transversalmente e incluído o Servizo Galego de Saúde), contan con 1.558 persoas, con carácter fixo/estable ou eventual.
- ✓ A meirande parte do persoal desenvolve o seu labor con carácter fixo ou estable (81,77 %), polo que a eventualidade non chega ao 20 %.

PERSOAL (PROFESIONAIS E VOLUNTARIADO)	PERSOAL FIXO		PERSOAL EVENTUAL	
	Nº	%	Nº	%
Administrativas/os	67	5,26	7	2,46
Animadoras/es socioculturais	4	0,31	1	0,35
Asistentes persoais - Servizo de Asistencia Persoal (non SAD)	0	0,00	0	0,00
Avogadas/os	16	1,26	4	1,41
Coidadoras/es	123	9,65	35	12,32
Comunicación/relacións públicas	12	0,94	3	1,06
Conserxaría	2	0,16	1	0,35
Educadoras/es sociais	48	3,77	13	4,58
Enfermeiras/os	42	3,30	2	0,70
Fisioterapeutas - Osteópatas	12	0,94	2	0,70
Graduadas/os Sociais - Relacións Laborais	3	0,24	0	0,00
Integradoras/es sociais	1	0,08	1	0,35
Pedagogas/os - Formadoras/es	25	1,96	6	2,11
Psicólogas/os	156	12,24	34	11,97
Psiquiatras	44	3,45	9	3,17
Servizos de limpeza, cociña...	7	0,55	0	0,00
Sociólogas/os	3	0,24	0	0,00
Técnica en atención a persoas en situación de dependencia	18	1,41	2	0,70
Técnicas/os superiores en Integración Social	14	1,10	6	2,11
Terapeutas ocupacionais	37	2,90	7	2,46
Traballadoras/es sociais	69	5,42	19	6,69
Tradutoras/es	3	0,24	0	0,00
Voluntariado	367	28,81	120	42,25
Xerencia/Dirección	38	2,98	1	0,35
Outros	163	12,79	11	3,87
TOTAL	1.274	100,00	284	100,00

I PLAN MUNICIPAL DE SAÚDE MENTAL DO CONCELLO DA CORUÑA 2024-2028

MISIÓN, VISIÓN E PRINCIPIOS REITORES DO PLAN

PRINCIPIOS REITORES

- Intervención comunitaria
- Equidade
- Enfoque integral e multisectorial das accións
- Perspectiva de xénero e interseccionalidade
- Perspectiva de ciclo vital
- A garantía e a promoción dos dereitos das persoas con trastornos mentais
- Coordinación e cooperación institucional

ESTRUTURA DO PLAN (I)

Liñas estratégicas

- Son os ámbitos prioritarios de actuación. Asociado a cada unha das liñas, un obxectivo estratéxico define a meta ou obxectivo xeral pretendido.

Obxectivos operativos

- As metas concretas que permitirán a consecución do obxectivo estratéxico de cada unha das liñas estratégicas.

Medidas

- Accións ou conxunto de actuacións para acadar o desenvolvemento dos respectivos obxectivos operativos.

ESTRUTURA DO PLAN (II)

Liña estratéxica 1. Promoción do benestar emocional e prevención dos problemas de saúde mental

Liña estratéxica 2. Acceso aos recursos e fortalecemento dos apoios

Liña estratéxica 3. Xeración de coñecemento, formación e innovación

Liña estratéxica 4. Gobernanza, participación e garantía dos dereitos

ESTRUTURA DO PLAN (III)

LIÑA ESTRATÉXICA 1. PROMOCIÓN DO BENESTAR EMOCIONAL E PREVENCIÓN DOS PROBLEMAS DE SAÚDE MENTAL

OBXECTIVO ESTRATÉXICO:

Promover o benestar emocional da poboación ao longo de todo o ciclo vital e previr a aparición de trastornos mentais a través da promoción da saúde e a mellora da calidade de vida.

Obxectivo operativo 1.1 Fomentar hábitos de vida saudables e previr a aparición do malestar emocional e dos problemas mentais **entre a poboación infantil e adolescente.**

Obxectivo operativo 1.2 Promover a saúde e mellorar o benestar psicolóxico da **poboación adulta ao longo de todo o ciclo vital.**

Obxectivo operativo 1.3 Contribuír á mellora da calidade de vida de toda a cidadanía, **con especial atención ás persoas e grupos en situación de vulnerabilidade.**

LIÑA ESTRATÉXICA 2. ACCESO AOS RECURSOS E FORTALECEMENTO DOS APOIOS

OBXECTIVO ESTRATÉXICO:

Facilitar o acceso aos distintos recursos para asegurar unha atención integral ás necesidades das persoas con problemas de saúde mental e das súas familias.

Obxectivo operativo 2.1 Proporcionar os apoios necesarios para a recuperación e a mellora da autonomía das **persoas con trastornos mentais no ámbito comunitario.**

Obxectivo operativo 2.2 Impulsar unha oferta de **servizos e de programas** para a mellora da calidade de vida das **persoas con problemas de saúde mental en situación de maior vulnerabilidade.**

ESTRUTURA DO PLAN (IV)

LIÑA ESTRATÉXICA 3. XERACIÓN DE COÑECEMENTO, FORMACIÓN E INNOVACIÓN

OBXECTIVO ESTRATÉXICO:

Impulsar a información e a xeración de coñecemento en materia de saúde mental desde un enfoque de innovación e fomentar a capacitación profesional.

Obxectivo operativo 3.1 Potenciar a investigación e a difusión de coñecemento e de boas prácticas sobre saúde mental desde unha perspectiva de innovación.

Obxectivo operativo 3.2 Promover unha formación transversal sobre saúde mental desde unha perspectiva social para contribuir á mellora da cualificación profesional.

LIÑA ESTRATÉXICA 4. GOBERNANZA, PARTICIPACIÓN E GARANTÍA DOS DEREITOS

OBXECTIVO ESTRATÉXICO:

Integrar a promoción da saúde mental no conxunto da actividade municipal e contribuir á participación e á defensa dos dereitos das persoas con trastorno mental.

Obxectivo operativo 4.1 Incorporar a promoción da saúde mental e o benestar psicosocial como dimensión transversal nas actuacións da Administración municipal.

Obxectivo operativo 4.2 Sensibilizar a sociedade sobre a importancia da saúde mental e combater a estigmatización.

Obxectivo operativo 4.3 Contribuír á garantía dos dereitos e fomentar a participación das persoas con problemas de saúde mental e o traballo coordinado das organizacións que as representan co resto de axentes.

ALGUNHAS MEDIDAS DO PLAN (I)

LIÑA ESTRATÉXICA 1. PROMOCIÓN DO BENESTAR EMOCIONAL E PREVENCIÓN DOS PROBLEMAS DE SAÚDE MENTAL

Medida 1.1.2 Reforzamento da oferta de actividades de educación emocional, resolución de conflitos e prevención da violencia.

Medida 1.1.5 Colaboración coa administración sanitaria no desenvolvemento de programas de saúde mental en centros educativos da cidade.

ALGUNHAS MEDIDAS DO PLAN (II)

LIÑA ESTRATÉXICA 1. PROMOCIÓN DO BENESTAR EMOCIONAL E PREVENCIÓN DOS PROBLEMAS DE SAÚDE MENTAL

Medida 1.2.3 Fomento da actividade física e impulso de actuacións que favorezan o acceso efectivo á oferta de actividades deportivas da cidade, especialmente daquelas persoas en situación de precariedade (axudas/prezos reducidos para situacións de vulnerabilidade, etc.).

Medida 1.3.3 Desenvolvemento de talleres de promoción da saúde mental para persoas con perfís de risco (mulleres en situación de alta vulnerabilidade, vítimas de violencia de xénero, persoas sen fogar etc.).

Medida 1.3.9 Reforzamento dos equipos municipais de inclusión para a mellora da detección de problemas de saúde mental entre as persoas sen fogar ou de alta inestabilidade residencial.

ALGUNHAS MEDIDAS DO PLAN (III)

LIÑA ESTRATÉXICA 2. ACCESO AOS RECURSOS E FORTALECIMENTO DOS APOIOS

Medida 2.1.1 Organización de **grupos de apoio mutuo** para persoas con trastornos mentais ou circunstancias vitais adversas que afectan ao seu benestar psicolóxico.

Medida 2.1.3 Continuidade dos **apoios ás organizacións** que desenvolven proxectos de atención, de información e de fomento da vida independente para persoas con trastorno mental.

Medida 2.2.4 Posta en marcha de actuacións para o acompañamento e apoio ás familias afectadas **despois dun suicidio**.

ALGUNHAS MEDIDAS DO PLAN (IV)

LIÑA ESTRATÉXICA 3. XERACIÓN DE COÑECEMENTO, FORMACIÓN E INNOVACIÓN

Medida 3.1.4 Impulso á creación dun **grupo de traballo permanente de persoal especializado do ámbito sanitario e sociosanitario** para o intercambio e difusión de boas prácticas.

Medida 3.2.3 Posta en marcha dun **programa formativo sobre saúde mental dirixido á Policía Local** para mellorar a actuación en situacións de conflito, de intervención na rúa e de detección da conduta suicida.

ALGUNHAS MEDIDAS DO PLAN (V)

LIÑA ESTRATÉXICA 4: GOBERNANZA, PARTICIPACIÓN E GARANTÍA DOS DEREITOS

Medida 4.1.2 Impulso do **modelo de contratación pública** con empresas de inclusión de persoas con discapacidade e colectivos en risco de exclusión social.

Medida 4.2.1 Realización de **campañas de sensibilización social** sobre o **coidado da saúde mental** e **contra a estigmatización** dos trastornos mentais.

Medida 4.3.4 Creación dun **grupo de traballo permanente integrado por persoal dos servizos sociais municipais, profesionais do ámbito sanitario, sociosanitario e educativo**, co fin de articular respostas integrais e coordinadas.

SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

ESTRUTURA DE SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN:

- ❖ **Grupo promotor**, integrado por persoal do servizo de Acción Social do Concello da Coruña.
- ❖ **Comisión para a execución e seguimento do I Plan municipal de saúde mental do Concello da Coruña.**
 - Tres persoas representantes da Administración municipal.
 - Dúas persoas de entidades sociais da cidade que desenvolven o seu labor no eido da saúde mental, a proposta da Comisión permanente do Consello Local de Saúde.
 - Unha persoa representante da Administración sanitaria galega.

AVALIACIÓN DO PLAN

Intermedia
(2024-2025)

Final
(2024-2028)

MOITAS GRAZAS POLA
SÚA ATENCIÓN

Concello da Coruña